

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ І ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА

Кафедри:

історії і теорії мистецтва
мов і літератури
менеджменту мистецтва
гуманітарних наук
фізичного виховання

ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА

Від часу здобуття Україною незалежності у ЛНАМ склалися особливо сприятливі умови для розвитку мистецтвознавчої та культурологічної освіти. З ініціативи й за активної підтримки ректора Львівської академії мистецтв академіка Е. Миська на базі чотирьох кафедр теоретичного та гуманітарного спрямування у 1997 р. створили факультет історії та теорії мистецтва. Через рік факультет організував підготовку фахівців за заочною формою навчання, а 2004 р. у структурі факультету відкрили нову (п'яту) кафедру менеджменту мистецтва, яка готує фахівців-менеджерів соціокультурної сфери.

Сьогодні факультет ІТМ об'єднує у своїй структурі кафедри історії та теорії мистецтва, менеджменту мистецтва, мов та літератури, гуманітарних наук, фізичного виховання та спорту. Талановиті науковці-педагоги різного спрямування, викладацька та організаційна діяльність шести докторів наук і професорів та більш ніж двох десятків кандидатів наук, що працюють на факультеті, дозволили вийти на новий рівень підготовки фахівців і наукової діяльності. Колектив факультету координує навчальний процес між аспірантурою, докторантурою, факультетами художніх напрямів підготовки та дизайну, забезпечує зв'язок із музеями, галереями, архівами, освітніми й науковими закладами.

На факультеті ліцензовано три галузі підготовки бакалаврів та магістрів: «Культура», «Мистецтво», «Менеджмент соціокультурної діяльності» (спеціалізації «Історія і теорія образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва», «Експертиза творів мистецтва», «Менеджмент мистецтва»). Основними навчальними дисциплінами є історія образотворчого мистецтва, історія декоративно-ужиткового мистецтва, історія мистецтвознавства, художньої критики, історія світової та української культури, менеджмент соціокультурної сфери, комп'ютерні технології, реклама в культурно-мистецькій діяльності, маркетинг у культурі, інформаційний менеджмент, культурна політика та ін.

Зусиллями викладачів факультету було розроблено понад 140 навчальних та робочих програм, методичних указівок, збірників тестових завдань для забезпечення викладання курсів на усіх кафедрах (із них опубліковано більше 60).

Факультет відродив і впродовж 15 років координує діяльність Студентського науково-товариства (СНТ), покликаного сприяти залученню студентської молоді до сфери наукових досліджень, виставкової діяльності тощо. Від 2002 р. при факультеті ІТМ успішно функціонує спеціалізований відеоклас та архів мистецької відеохроніки, створюється потужний банк мистецтвознавчої інформації на електронних носіях. Із 2008 р. за підтримки громадської організації «Кіновізія» на факультеті діє кіноклуб, де студенти можуть навчатися написанню сценаріїв, зніманню та монтажу фільмів. Збагачення інформацією про сучасну зарубіжну (німецько-, англо-, франкомовну) мистецтвознавчу літературу

суттєво доповнює методичні розробки кафедри мов і літератури факультету. Перекладені видання «Музеологія» (2005), «Словник театру» (2006), «Менеджмент мистецтва» (2008) не мають аналогів в Україні й дозволяють іти в ногу із сучасними теоретичними та термінологічними тенденціями світової мистецтвознавчої і культурологічної думки.

Останнім часом зростає кількість захищених дисертаційних досліджень та виданих монографій, які засвідчують поступ мистецтвознавчої науки. Монографії фактично ілюструють напрями досліджень, найвагоміші досягнення і динаміку науки, спектр імен науковців, які за різного часу й політичних, соціокультурних обставин поєднували педагогічну, дослідницьку діяльність, виходячи із потреб альма-матер. Головні

▲ Стоїть бандурист Михайло Баран, сидить – Володимир Овсійчук. 60-ті рр. ХХ ст.

▼ Засідання комісії з захисту магістерських робіт. 2010

напрями, що увінчалися виходом монографій, такі: народний одяг (Г. Стельмашук, 2004), архітектура і дизайн (О. Боднар, 2005), мистецька освіта, мистецтво української діаспори (Р. Шмагало, 2005), словники: декоративно-ужиткового мистецтва (за ред. Я. Запаска, 2000), митців-педагогів (Р. Шмагало, 2002), термінів мистецтва, словник театру (М. Якуб'як, 2003, 2006), інтелектуальна власність (А. Войнаровський, 2007), жінка в історії (О. Рибак, 2002), школа Михайла Бойчука (Я. Кравченко, 2010). Також видається низка періодичних видань, альбомів, каталогів, матеріалів наукових конференцій тощо.

Більшість професорів і доцентів факультету є членами Національної спілки художників України, Національної спілки архітекторів України, Спілки мистецтвознавців і критиків, НТШ та ін. Керівники факультету і кафедр є членами вченої ради Львівської національної академії мистецтв, а провідні науковці (О. Я. Боднар, Г. Г. Стельмашук, Р. Т. Шмагало, О. М. Голубець, О. З. Рибак та ін.) — членами спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій у Львівській національній академії мистецтв, Інституті фольклористики, мистецтвознавства та етнології ім. М. Т. Рильського (Київ), Харківській державній академії дизайну і мистецтв, Київській національній академії образотворчого мистецтва та архітектури та ін.

Професори й доктори наук, які працюють на факультеті, є членами редколегій провідних спеціалізованих видань у галузі мистецтвознавства та культурології: «Мистецтвознавство» (Спілка критиків та істориків мистецтва), «Вісник ЛНАМ», «Студії мистецтвознавчі» (ІМФЕ ім. М. Т. Рильського), «Українське пам'яткознавство» (Київ), «Полісsezнавство» (Рівненський гуманітарний університет), «Образотворче мистецтво» та ін.

Викладачі випускових кафедр керують науковою роботою студентів, готують їх до олімпіад, конференцій, залучають до реалізації мистецьких і освітніх проектів.

Крім наукової, на факультеті важливе місце відводиться організаційній діяльності. Студенти спільно з викладачами

▲ Зліва направо: перший ряд: О. Голубець, Я. Кравченко, Г. Стельмашук, О. Федорук (голова ДАК), О. Боднар, Р. Яців, Р. Шмагало; другий ряд: О. Дацко та випускники факультету ІТМ за ОКР «магістр». 2010

▼ Демонстрація чайної церемонії. Школа «Ямато-рю». З нагоди 10-літнього ювілею факультету ІТМ. Проводить кандидат мистецтвознавства Чіско Овакі, Японія

факультету займалися підготовкою понад 20 тематичних вечорів, зустрічей (вечір О. Ольжича, І. Франка, Шевченківські вечори, зустрічі з Євгеном Карасем, Сергієм Савченком, Євгеном Безніском, Романом Іваничуком, Романом Дідулою, Ніною Матвієнко, Павлом Гудімовим та ін.). Щорічно студенти спеціалізації «Історія і теорія мистецтва» організовують виставки творчих робіт у межах навчального курсу «Організація виставкової діяльності», студенти кафедри менеджменту мистецтва активно долучалися до реалізації проектів «Мистецька освіта в культурній політиці держави ХХІ століття», «Фестиваль гармонії», міжнародних шкіл-семініарів «Економіка в культурі. Культура в економіці».

▲ Р. Т. Шмагало, декан факультету історії та теорії мистецтва

Декан факультету — Ростислав Тарасович Шмагало

Доктор мистецтвознавства, професор, художник декоративно-ужиткового мистецтва. Заступник голови правління Співки критиків та мистецтвознавців м. Львова.

Народився 30 березня 1965 р. у Львові.

Закінчив Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва у 1989 р., аспірантуру Московського вищого художньо-промислового училища (колишнє Строганівське, тепер Московський художньо-промисловий інститут ім. С. І. Строганова) — у 1992 р.

З 1992 р. працює у Львівській академії мистецтв: у 1993 р. призначений доцентом кафедри історії та теорії мистецтва, з 1997 р. — декан факультету історії та теорії мистецтва. Протягом 1995–2000 рр. Р. Т. Шмагало був керівником, автором сценарію та ведучим мистецької телепередачі «Мальовид» на Львівському державному телебаченні.

У 1996 р. — стипендіат мистецтвознавчої фундації «Getty» (Каліфорнія, США).

Р. Т. Шмагало — автор трьох монографій (дві у співавторстві), чотирьох навчально-методичних посібників, понад 150 друкованих праць мистецтвознавчого спрямування у вітчизняних та закордонних виданнях, редактор-упорядник трьох збірників матеріалів міжнародних конференцій.

З 2000 р. — член правління Співки критиків і мистецтвознавців Львова (СКІМ); голова і член журі всеукраїнських симпозіумів у м. Опішному (1999, 2000, 2001) та м. Слов'янську (2001). Учасник міжнародних симпозіумів та конференцій із мистецтва: «Nefaston» (Чехія, 1996); «Ferraculum» (Австрія, 2000, 2002); «Батискаф» (Одеса), «Галицька імпреза» (Львів), «Екологічний ракурс» (Львів, Косів). Організатор міжнародного довгострокового проекту «Мистецька освіта в культурній політиці держави ХХІ ст.» (Львів, 2007).

Серед напрямів наукових досліджень Ростислава Шмагала — історія мистецької освіти, історія декоративно-ужиткового мистецтва, художні промисли. Викладає історію декоративно-ужиткового мистецтва (метал, кераміка, скло), мистецтво Сходу, історію мистецької освіти. Як науковий керівник підготував до захисту шістьох кандидатів мистецтвознавства. Став ініціатором відкриття на факультеті нових для України спеціальностей та спеціалізацій: «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Педагогіка художньої культури».

Р. Т. Шмагало — дипломант Всеукраїнського конкурсу на кращу наукову публікацію в галузі керамології (Опішне, 2007, 2008). У 2007 р. він отримав відзнаку МОН України «За наукові досягнення».

▼ Дипломна робота Р. Шмагала. Керамічне панно «Старий Львів» для міжнародного готельного комплексу «Супутник». 1989

▼ Видання, у яких вміщено статті та монографії Р. Шмагала

ГАЛЕРЕЯ РОБІТ

викладачів факультету історії та теорії мистецтва

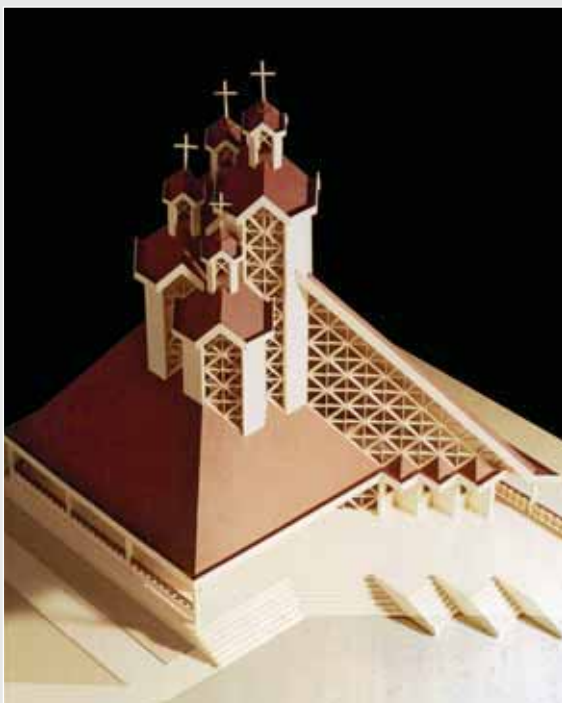
▲ Р. Шмагало. Соняшники.
Картон, олія. 1983

▲ Р. Шафран. Єва 2.
Туш, перо. 2007

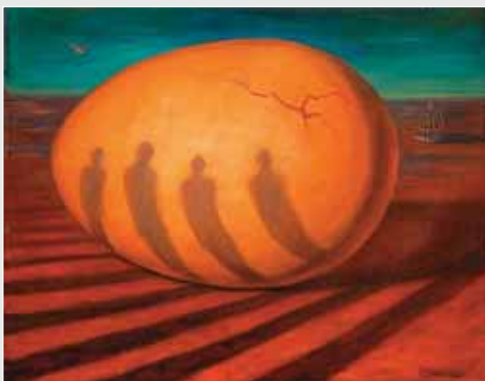
▲ Л. Шпирало-Запоточна.
По росі. Вільний розпис. 1999

▲ О. Боднар. Проект церкви в м. Івано-Франківськ

▲ В. Овсійчук. Червоні маки.
Полотно, олія. 1975

▲ Р. Шмагало. Очікування.
Полотно, олія. 1988

▲ Р. Фур. Плітки. Вовна,
ручне ткацтво. 2006

КАФЕДРА ІСТОРІЇ І ТЕОРІЇ МИСТЕЦТВА

Кафедра історії і теорії мистецтва була заснована у 1946 р. і спершу мала назву «Історія прикладного та декоративного мистецтва». Протягом 1946–1956 рр. її викладачі читали лекції студентам художніх спеціальностей ЛДІПДМ.

У 1955 р. кафедрі у складі п'яти викладачів очолив О. Чарновський (1919–1976) — перший кандидат мистецтвознавства у Львові. Він намагався спрямувати наукову та методичну роботу у русло досліджень українського народного мистецтва і вважав, що художник-прикладник без знання культури народу, його духовності, мистецтва не має творчих перспектив. О. Чарновський активно публікував наукові статті про творчість народних майстрів, професійних митців у періодичних виданнях та колективних працях. У вже завершеній докторській дисертації він розглядав трипільську культуру й народну скульптуру княжої доби. Але такі теми у радянський час не могли бути захищені в Москві, а більше українським ученим не було де захищати свої роботи. У 1976 р., врахувавши зауваження колег із Москви щодо «ідеологічних помилок», О. Чарновський опублікував монографію «Українська народна скульптура. Історія. Проблеми розвитку. Види. Художні засоби», у якій вперше здійснив систематизацію і класифікацію української народної скульптури.

У 1956 р. було прийнято рішення про приєднання кафедри історії мистецтва до кафедри основ марксизму-ленінізму. Єдиним штатним викладачем історії мистецтва на новій кафедрі залишився О. Чарновський.

З 1958 р. ректором інституту був Яким Прохорович Запаско (1923–2007), який вніс суттєві зміни у викладання історії мистецтва. Він започаткував читання повного курсу історії українського мистецтва — образотворчого та декоративно-ужиткового. В курс історії українського образотворчого мистецтва, який сам викладав, він сміливо ввів лекції з давнього мистецтва і мистецтва періоду княжої доби. З його ініціативи до викладання залучалися науковці львівських музеїв, дослідники українського професійного декоративно-ужиткового та народного мистецтва. У 60–70-х рр. історію мистецтва погодинно або за сумісництвом викладали відомі вже в Україні кандидати мистецтвознавства Ю. Лащук, П. Жолтовський, В. Овсійчук, В. Любченко, директор Львівської галереї мистецтв Б. Возницький.

Розширення курсів мистецтвознавчих дисциплін, залучення до роботи нових викладачів зробило актуальним питання про відновлення кафедри історії мистецтва, що і було здійснено у 1971 р. Рішенням вченої ради завідувачем кафедри було призначено Я. Запаску. Відновлення КІТМ значно піднесло авторитет, роль і значення мистецтвознавчих дисциплін у вузівському навчальному процесі, сприяло активізації наукової роботи студентів та професорсько-викладацького складу. 70-ті роки були періодом, коли утверджувався

► Випускники ЛДІПДМ 1967 р. У першому ряду, в центрі у світло-сірому костюмі Я. Запаско, у другому ряду перший зліва Ю. Лащук, справа у цьому ряду О. Чарновський

науковий статус кафедри як колективу дослідників, які здійснювали пошук у різних галузях народного і професійного, давнього і сучасного українського мистецтва.

У 80-х роках кафедру поповнили молоді, здібні й амбітні викладачі С. Лупій, Я. Кравченко, І. Голод та В. Білик. Тоді ж колектив працював над укладанням енциклопедичного «Словника з декоративно-ужиткового мистецтва», що містить понад 5000 термінів із різних галузей ужиткового та монументально-декоративного мистецтва. Основну увагу автори приділили українському мистецтву, його історії, сучасності, розмаїттю видів та багатству орнаменту й декору. Матеріали з українського мистецтва були видані окремими посібниками для студентів. З історії зарубіжного мистецтва колектив кафедри підготував і опублікував ілюстрований підручник (1995) — перший в Україні із зарубіжного декоративно-ужиткового мистецтва українською мовою.

Наприкінці 80-х років у керівництва Академії визріла думка зробити кафедру випусковою. Тому її професорсько-викладацький склад зріс як якісно, так і кількісно. У 1989 р. кафедра поповнилася старшими викладачами з досвідом педагогічної та наукової роботи. Сюди прийшли працювати О. Рибак, Г. Стельмащук, а в 1990 р. — М. Білан, яка мала не лише досвід викладання, а й багатолітній досвід редакторської і журналістської роботи, завідувала відділом краєзнавчої літератури у видавництві «Каменярь». З її ініціативи та за її участю було видано серію путівників музеями та історико-культурними пам'ятками Львова і Західної України. Вона вже мала кілька виданих монографій і чотири поетичні збірки. На прохання Я. Запаса М. Білан розробила фахові програми курсів «Міфологія та іконографія», «Історія орнаменту», «Мистецтвознавство і критика», які не читали для студентів художніх спеціальностей, але були важливими для студентів-мистецтвознавців. До 1996 р. вона читала ці курси, а також викладала наукові дослідження для художніх спеціальностей.

У 90-х роках кафедра зміцнилася кадрами вищої класифікації, зокрема захистили кандидатські дисертації І. Голод, Я. Кравченко, С. Лупій, Р. Шмагало та М. Студницька. Посади професорів отримали О. Рибак і Г. Стельмащук. Більше уваги почали приділяти вивченню українського мистецтва, науковим дослідженням студентів і науковій роботі викладачів. Важливим кроком, що сприяв розвитку українського мистецтвознавства, стало відкриття з ініціативи Я. Запаса у Львівській академії мистецтв аспірантури зі спеціальностей «Декоративно-прикладне мистецтво» й «Образотворче мистецтво» та спеціалізованої вченої ради (1993) із захисту кандидатських і докторських дисертацій. На першому її засіданні докторську дисертацію захистила Г. Стельмащук.

З 1991 р. кафедра історії та теорії мистецтв стала випусковою. У 1996 р. відбувся перший випуск мистецтвознавців, який засвідчив, що КІТМ, професійно зміцнюючись, робить вагомий внесок у підготовку нової генерації фахівців — дослідників у галузі історії та теорії українського мистецтва.

У 1999 р. завідувачем кафедри став професор Ігор Голод. Молодий та ініціативний, він запровадив щорічні наукові читання пам'яті С. Гординського з виданням збірника доповідей (вийшло у світ три збірники) і видання ілюстрованого науково-популярного мистецького альманаху за редакцією професорів І. Голода, О. Голубця, З. Тканко (вийшли два числа альманаху). Ці ініціативи у 90-х роках стали важливим внеском в українське мистецтвознавство. У 2002 р. Ігор Голод обійняв посаду проректора з науково-педагогічної роботи.

На сьогодні кафедра повністю укомплектована кадрами вищої кваліфікації. Лекції читають відомі педагоги, доктори мистецтвознавства, професори Галина Стельмащук, Володимир Овсійчук, Ростислав Шмагало, Орест Голубець, доктор історичних наук Оксана Рибак, доктор філософських наук Марія Кашуба, професор Ігор Голод, приват-професор Світлана Лупій, в. о. професора, докторант Ярослав Кравченко, кандидат мистецтвознавства, проректор із науково-творчої роботи Роман Яців, а також молодше покоління: кандидати мистецтвознавства, доценти Мар'яна Студницька (докторант), Роксолана Шафран (завідувач аспірантури), Наталя Левкович, Ірина Костюк, в. о. доцента Лада Цимбала (завершила навчання в докторантурі). Викладацький склад поповнили випускники аспірантури Юля Бабунич, Марта Кравченко й аспірантка Галина Хорунжа.

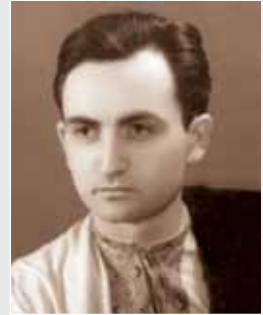
Основними результатами науково-педагогічної роботи кафедри є монографії, навчальні посібники, колективні праці, освітні програми нового покоління. Концепція діяльності кафедри передбачає виховання і професійну підготовку мистецтвознавців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» і «магістр», скерування кращих випускників на навчання в аспірантуру.

Важливий внесок кафедра зробила в розвиток українського мистецтвознавства своєю науково-дослідною діяльністю. Широко відомими в Україні є численні праці вчених кафедри:

– Якіма Запаса: «Орнаментальне оформлення української рукописної книги» (1960); «Першодрукар Іван Федоров» (1964); «Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст.»

▲ Я. П. Запаса

▲ В. А. Овсійчук

▲ П. М. Жолтовський

▲ Ю. П. Лашук

(1972); «Українське народне килимарство» (1973); «Львівські стародруки: Книгознавчий нарис» (1983); «Матеріали до історії українського мистецтва» (1993); «Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга» (1996) та ін.;

– Галини Стельмашук: «Український народний одяг XVII — початку XIX ст. в акварелях Ю. Глоговського» (1988, у співавт. із Д. Кривавичем), «Традиційні головні убори українців» (1993), «Український стрій» (2000, у співавт. із М. Білан), «У XXI століття — з мистецтвом» (2000), «Давнє вбрання на Волині» (2007), «Екслібриси родини Опанащуків» (2006), «Микола Опанащук: Творчий портрет митця. Графіка. Малярство» (2007) та ін.;

– Ростислава Шмагала: «Між Сходом і Заходом. Кераміка Галичини кінця XIX — початку XX століття в контексті міжнародних зв'язків. Контактні та взаємовпливи» (1994, у співавт. з О. Ногою), «На перехресті Європи і віку. Іван Мозолевський» (1996, у співавт. із Д. Бойцовим), «Мистецька освіта в Україні середини XIX — середини XX століття (структурування, методологія, художні позиції)» (2005);

– Ігоря Голода: «Міське ремесло західних областей України XVI–XVIII ст.» (1994), біографічно-бібліографічний нарис «Академік Яким Запаско» (1999), понад десяток альбомів, присвячених творчості окремих митців;

– Оксани Маланчук-Рибак: «Жінка в історії» (2002), «Ідеологія та суспільна практика жіночого руху на західноукраїнських землях XIX — першої третини XX століття» (2007);

– Мар'яни Студницької: «Історія мистецтва країн Сходу» (2004);

– Ярослава Кравченка: «Школа Михайла Бойчука: Охрім Кравченко. Художник і час» (2005), «Школа Михайла Бойчука: тридцять сім імен» (2010);

– Наталі Левкович: «Палацові та садибно-паркові ансамблі Галичини кінця XVIII — першої половини XIX ст.» (2006);

– Лади Цимбали: «Бучацькі макати — пам'ятки золототкацтва Галичини» (2008).

В останнє десятиліття XX — на початку XXI ст. світ побачили колективні праці кафедри: «Енциклопедичний словник з декоративно-ужиткового мистецтва» у 2-х томах, що містить понад 5000 мистецтвознавчих термінів (2000), «Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва» (за ред. Я. Запаска, 1995), «Декоративно-ужиткове мистецтво: Мистецька школа в системі національної освіти України» (1999), «Мистецька школа напередодні III-го тисячоліття. Збірник наукових праць» (за ред. Р. Т. Шмагала, 1999), збірник наукових праць «Читання пам'яті С. Гординського» (головний редактор і упорядник І. Голод), «Мистецтвознавчий автограф: щорічний збірник наукових праць кафедри історії і теорії мистецтв» (2006, 2007, 2008, 2009–2010, упорядник і науковий редактор Г. Стельмашук), «Жінка в мистецтві» (2008, упорядник і науковий редактор О. Рибак).

Важливою для наукового розвитку кафедри є співпраця з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Зокрема науковці Г. Стельмашук, С. Лупій, М. Студницька, Л. Цимбала, Я. Кравченко, І. Голод у 2008–2009 рр. були залучені до написання розділів до академічного видання «Історія українського декоративного мистецтва України». Я. Кравченко, С. Лупій, Г. Стельмашук, О. Рибак, Л. Цимбала та Р. Шафран брали участь у написанні п'ятитомної «Історії української культури», статей до енциклопедичних видань. Викладачі кафедри виступають опонентами на захистах дисертаційних досліджень, є членами редколегій багатьох наукових періодичних видань, рецензентами наукових праць, навчальних посібників, монографій.

З року в рік накопичувався все більший досвід підготовки молодих науковців для українського мистецтвознавства. Від часу першого випуску мистецтвознавців у 1996 р. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства захистили 13 випускників кафедри: Назар Козак («Образ людини в мистецтві Київської Русі»), Олеся Семчишин-Гузнер («Художнє життя в Галичині кінця XIX — початку XX ст. Особливості мистецького процесу»), Оксана Герій («Орнамент Софії Київської: генеза, типологія, художньо-функціональні особливості»), Роксолана Шафран («Теоретична спадщина Володимира Січинського у контексті розвитку українського мистецтвознавства 1920–1960-х рр.»), Лада Цимбала («Золототкацтво Галичини XVIII — першої третини XX ст. Історія, типологія, художньо-стильові особливості»),

▼ Колектив кафедри історії і теорії мистецтва.
Зліва направо: перший ряд: Я. Кравченко, С. Лупій, І. Голод, Г. Стельмашук, О. Рибак, Р. Шмагало; другий ряд: М. Кравченко, М. Студницька, Н. Левкович, Г. Хорунжа, Г. Семенишин, Н. Циган, Р. Шафран, Л. Цимбала

Мар'яна Левицька («Львівське портретне малярство кінця XVIII — першої половини XIX ст.: художньо-стильові особливості»), Юрій Станкевич («Українське художнє палітурництво XVI — початку XX ст. у контексті західноєвропейського інтролігаторства»), Дарія Янковська («Східні впливи в орнаментальному оформленні українських ікон кінця XVI–XVII ст.»), Богдана Чіх («Художні вироби зі шкіри на Гуцульщині: витоки, типологія, художні особливості, традиція сьогодні»), Софія Король («Малярство і графіка Галичини періоду романтизму: жанрова структура і художньо-стильові особливості»), Л. Андрушко («Український рушник — поліфункціональний сакральний твір народного мистецтва: функція, типологія, семантика і художні особливості»). Ступінь кандидата архітектури здобула Наталя Левкович («Стильові особливості палацових та садибно-паркових ансамблів Галичини кінця XVIII — першої половини XIX ст.»).

Багато уваги приділяється науковій роботі студентів. У збірнику наукових праць «Мистецтвознавчий автограф» є рубрики «Науковими лабіринтами» для аспірантів та «Проба пера» для студентів, де щороку публікуються кілька кращих статей. Здобутком кафедри є також видання дипломних робіт. Так у 2006 р. були видані бакалаврська робота Сергія Білана «Князь і дружина IX–XII ст. Іконографія, стрій, типологія, художній образ» і магістерська Марти Романишин «Малярство Олекси Друченка».

Діяльність КІТМ Львівської національної академії мистецтв упродовж її функціонування — це динамічний процес, на характері якого позначився весь комплекс суспільно-політичних явищ, котрі Академія переживала за період свого існування. Останнє десятиліття, зокрема друга його половина в житті кафедри, — це час особливого піднесення і вагомих здобутків. У своїх працях цих років викладачі досліджують українське мистецтво в єдиному руслі розвитку європейського та загальносвітового мистецького процесу.

Завідувач кафедри — Галина Григорівна Стельмащук

Очолює кафедру з 2003 р.

Г. Г. Стельмащук — член-кореспондент НАМУ, доктор мистецтвознавства (1994), професор, член Національної спілки художників України (1989), лауреат премії ім. Святослава Гординського (2002), відмінник освіти (2004), відомий фахівець у галузі історії і теорії декоративно-ужиткового мистецтва, мистецтвознавчої критики, етнології. Відзначена нагрудним знаком «За наукові досягнення» (2006). Автор кількох монографій, навчальних посібників, розділів у колективних наукових виданнях НАН України. Регулярно публікується у періодиці (близько 300 публікацій), зокрема у часописах США, Польщі, Канади, Росії та Білорусі.

Вагому частину наукових праць Г. Г. Стельмащук, крім названих у доробку кафедри монографій, становлять розділи у колективних виданнях: «Народні художні промисли України» (Київ, 1986), «Общественный, семейный быт и духовная культура Полесья» (Минск, 1987), «Материальная культура. Полесье» (Київ, 1988), «Украинские Карпаты. Культура» (Київ, 1988), «Лемківщина» (Львів, 1999), «Історія Гуцульщини» (Львів, 2001, у співавт. з М. Білан), «Історія української культури», «Етногенез та етнічна історія населення українських Карпат» (Львів, 2006), «Україна — козацька держава» (2004) та ін. Бере активну участь у написанні розділів до «Історії українського декоративного мистецтва України», які виконуються в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. У колективі співавторів Г. Стельмащук працювала над навчальними посібниками і підручниками «Українське народознавство» (Львів, 1994), «Нариси з історії зарубіжного декоративно-ужиткового мистецтва» (Київ, 1995), «Українське народознавство: підручник» (Київ, 2004).

Наукову роботу успішно поєднує з педагогічною. Серед її учнів є відомі художники, учасники багатьох виставок, наукові співробітники, педагоги, мистецтвознавці. Під керівництвом Галини Стельмащук захищено десять кандидатських дисертацій з мистецтвознавства. Вона є членом двох спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій — у Львівській національній академії мистецтв та Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ), членом Експертної ради ВАК України.

У мистецькому світі Галину Григорівну знають як організатора мистецьких акцій, куратора виставок, автора каталогів і критичних публікацій, а також статей про художників у «Енциклопедії сучасної України».

▲ Г. Г. Стельмащук, завідувач кафедри історії і теорії мистецтва

▼ Видання працівників кафедри історії і теорії мистецтва

КАФЕДРА МОВ І ЛІТЕРАТУРИ

Кафедра як внутрішній структурний підрозділ була створена у 1976 р. при кафедрі історії та теорії мистецтва. У 1990 р. підрозділ реорганізовано у кафедру мов та літератури у зв'язку із запровадженням дисциплін «Українська література», «Стилістика», «Українська ділова мова», «Зарубіжна література».

Відділення викладання іноземних мов очолювала О. С. Пруднікова (1976–1986). Пізніше роботою відділення, а згодом і кафедри керувала доцент, кандидат філологічних наук О. П. Зеленська (1986–1994). З 1994 р. незмінним завідувачем кафедри є доцент, кандидат філологічних наук М. В. Якуб'як.

Упродовж майже 35 років на КМЛ викладали Г. Т. Зеленська, Т. Ю. Лінинська, В. В. Лопатинська, І. М. Паук, С. Ф. Пономарьова, Д. К. Кузик, І. Д. Фаріон, Г. З. Чопик. Тепер навчальний процес на кафедрі забезпечують доценти М. В. Якуб'як, М. О. Каширина, П. А. Ляшкевич, В. О. Жулкевська, Б. М. Князевський, старші викладачі М. Б. Проскурняк, С. І. Кищак, М. І. Бурак, викладачі Л. М. Нестер, Н. В. Солук, Н. О. Левченко, А. Д. Липецький, О. М. Курудз, Н. І. Сухорська, старші лаборанти Е. С. Білик, З. П. Шуль, К. А. Чапран. У попередні роки лаборантами кафедри працювали Є. І. Полярчук, Л. П. Мельник, Н. Є. Ребріна, Л. П. Кичма, Д. С. Жовтяк-Тараскіна.

Із 1994 р. у навчальному процесі використовують сучасні підручники з англійської, німецької та французької мов. Викладачі кафедри забезпечили навчальний процес низкою методичних посібників («Розмовні теми», «Моя спеціальність» та ін.), уклали іншомовні словники-мінімуми термінів мистецтва, українсько-іншомовні словники-мінімуми термінів мистецтва, українсько-іншомовні розмовники на побутову тематику. Окремими випусками підготовлено й видруковано методичні розробки «Сучасне зарубіжне англійське мистецтвознавство» (С. І. Кищак, М. Б. Проскурняк, М. О. Каширина, С. М. Кудиба, Н. В. Калетник, М. І. Бурак), «Сучасне зарубіжне німецькомовне мистецтвознавство» (О. М. Гаврих), «Сучасне зарубіжне франкомовне мистецтвознавство» (М. В. Якуб'як), «Корективний курс англійської мови для студентів I курсу» (С. І. Кищак). У навчальному процесі активно застосовують аудіо- та відеозасоби, які допомагають ефективніше впроваджувати у навчальний процес інноваційні методичні технології та новинки.

Кафедра забезпечує викладання навчальних дисциплін на денному й заочному відділеннях, екстернатній формі навчання (1–5 курси) та в аспірантурі з англійської, німецької, французької, іспанської, латинської мов, української та зарубіжної літератури, української мови за професійним спрямуванням. З 2006 р. для студентів із Китаю, Польщі, Білорусі, Ірану та інших країн викладається курс «Українська мова для іноземців». Для цієї нової дисципліни розроблено відповідну навчальну програму та методичне забезпечення.

Педагогічним колективом підготовлено й опубліковано низку монографічних, лексикографічних та навчально-методичних праць. Серед них такі: «Українське народне

▲ Підручники, підготовлені колективом кафедри

▼ Студентський вечір на кафедрі

мистецтво» (О. П. Зеленська), «Корективний курс французької мови» та «Словник термінів мистецтва» (М. В. Якуб'як, із грифом Міністерства освіти і науки України), «Короткий словник склярства» (М. В. Якуб'як, С. Л. Мартинюк), «Корені лемківської різьби» (С. І. Кіщак, 2003), «Етика ділового спілкування» (П. А. Ляшкевич, 2006), «Рекомендації зі складання та оформлення списку використаних джерел і літератури відповідно до вимог нового стандарту з бібліографічного опису» (2008).

Кафедра працює над створенням англійсько-українського словника термінів мистецтва. Доцент П. А. Ляшкевич підготував до друку «Китайсько-український словник термінів мистецтва», доц. М. В. Якуб'як переклав «Словник театру» П. Паві (2006). За цей переклад 2007 р. він став лауреатом премії ім. М. Возняка Львівської обласної держадміністрації та отримав премію ім. Г. Сковороди посольства Франції в Україні.

Ветераном кафедри, одним із найдосвідченіших викладачів є заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки художників України, приват-доцент Степан Кіщак. Як самобутній митець-різьбяр він брав участь у 36 міжнародних (Болгарія, Польща, Німеччина, США) та всеукраїнських виставках. Організував дві персональні виставки своїх творів. У 2009 р. С. Кіщак нагороджений орденом «За заслуги» III ст.

Викладачі КМЛ постійно працюють над перекладами іноземної літератури для потреб Львівської національної академії мистецтв, а також беруть участь як перекладачі у міжнародних мистецьких акціях. М. В. Якуб'як, С. М. Кудиба, С. І. Кіщак, Е. С. Білик, П. А. Ляшкевич є постійними авторами наукових часописів «Вісник Львівської національної академії мистецтв», «Мистецтвознавчий автограф», членами редколегії мистецтвознавчого журналу «Рукотвір».

Навчальний процес на кафедрі забезпечено сучасною методичною літературою та технічними засобами (Інтернет, кабельне телебачення, аудіо- та відеоманітофони) й організовано за кабінетним принципом: кожен викладач проводить заняття у своєму інформаційно та естетично оформленому кабінеті. Кафедра постійно поповнюється сучасними словниками, підручниками та іншими методичними засобами. Загальна кількість опублікованих методичних посібників, написаних викладачами кафедри, — понад 20.

Викладачі кафедри щорічно організовують загальноакадемічні культурологічні вечори, які мають неабиякий успіх. Традиційними стали творчі зустрічі з відомими українськими письменниками Романом Іваничуком, Андрієм Содоморою, Віктором Небораком та ін.

Завідувач кафедри — Маркіян Васильович Якуб'як

М. В. Якуб'як — знаний в Україні перекладач французької літературної класики. У його творчому доробку з-поміж численних перекладів і публікацій найзначнішими є такі: «Рожева хмаринка» Жорж Санд (1982), «Розбите тіло» Жана Ванье (1993), «Табір у Бан-Сен-Жані» Габрієля Беккера (2002), «Дама з камеліями» А. Дюма-сина (окремо також переклав п'єсу за цією самою назвою, яка була поставлена на сцені театру ім. М. Заньковецької у Львові). Багато перекладів М. В. Якуб'яка друкувалося в періодичних виданнях та різноманітних збірниках. У 2006 р. на львівському телебаченні вийшла передача «Хист», присвячена його перекладацькій діяльності.

М. В. Якуб'як брав участь в організації багатьох виставок львівських художників скла у Франції (1992, 1993, 1994, 1995), був членом оргкомітету міжнародних симпозіумів із гутного скла у Львові (1992, 1995, 1998, 2001, 2004, 2007, 2010), перекладачем офіційної делегації Львівської держадміністрації у Франції (2000). Він також є членом ученої ради Академії. У 2006 р. йому присвоєно почесне звання «Відмінник освіти України».

▲ Колектив кафедри мов і літератури. Зліва направо: перший ряд: М. Проскурняк, Б. Князевський, М. Якуб'як, С. Кіщак, П. Ляшкевич; другий ряд: Л. Нестер, Е. Білик, М. Бурак, Н. Солук, Н. Левченко

▲ М. В. Якуб'як, завідувач кафедри мов і літератури
▼ Переклади та авторські видання М. Якуб'яка

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ МИСТЕЦТВА

Створення кафедри менеджменту мистецтва у 2004 р. поклало початок нового напрямку навчання і досліджень у Львівській національній академії мистецтв.

Підготовка фахівців здійснюється на денному та заочному відділеннях за освітньо-кваліфікаційними рівнями: «бакалавр» (галузь «Культура», напрям «Менеджмент соціокультурної діяльності», спеціалізації «Менеджмент мистецтва» та «Педагогіка художньої культури») та «магістр» (галузь «Культура, спеціальність «Культурологія», спеціалізація «Менеджмент соціокультурної діяльності»).

Основними завданнями підрозділу є підготовка фахівців із менеджменту соціокультурної діяльності, а також активна робота з формування і впровадження сучасної концепції розвитку сфери культури в Україні. В умовах глобалізації та культурної інтеграції України роль культури у суспільному житті є однією із визначальних для підтримки суспільного прогресу. Мотивом для створення кафедри була гостра потреба у фахівцях із мистецького менеджменту. Можливість відкриття забезпечувалася наявністю унікальних кадрових, матеріальних та інформаційних ресурсів у Львівській національній академії мистецтв.

Під час формування концепції роботи кафедри було підбрано висококваліфікований штат викладачів із великим досвідом роботи у сфері мистецького менеджменту, а також визначено інтеграцію навчального процесу до соціокультурного простору міста Львова, України та світу одним із пріоритетів організації навчання. Тому, навчаючись у ЛНАМ, студенти постійно спілкуються з митцями, відвідують виставки, стажуються в органах управління соціокультурною сферою та за кордоном, беруть участь у всеукраїнських та міжнародних проектах.

Викладачі й студенти працюють над вирішенням практичних і теоретичних завдань, спрямованих на забезпечення якісно нового рівня розвитку соціокультурного простору, ефективне використання історичних, національних, культурних надбань нашої держави, активізацію діяльності творчих індустрій, стимулювання інноваційної активності через актуалізацію культурного потенціалу. Активно розробляються та впроваджуються у навчальний процес авторські навчальні програми як культурологічного напрямку, так і менеджменту, маркетингу, економіки, підприємництва творчої сфери тощо.

Специфіка роботи КММ полягає у тому, що тут готують менеджерів соціокультурної діяльності не лише для роботи у закладах культури, а й для обстоювання економічних інтересів окремих митців, підприємств культурної сфери, а також для роботи у підрозділах виконавчої влади, які формують культурну політику і впливають на процес культурного розвитку регіону та держави в цілому.

За короткий час свого існування кафедра менеджменту мистецтва уже має чималі

надбання: розроблено та запроваджено для викладання комплекс практично-професійної підготовки, навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців із менеджменту соціокультурної діяльності, налагоджено контакти з культурними інституціями України та зарубіжжя, організовано низку наукових конференцій, фестивалів, тренінгів.

Завдяки активній науковій, методичній, виховній, творчій роботі її завідувача О. Боднара кафедра постійно розвивається, налагоджує зв'язки з представниками наукових та мистецьких кіл Польщі, Росії, Аргентини, Угорщини, Австрії, Німеччини, США, Канади та ін. У 2009 р. відкрито нову спеціалізацію — «Педагогіка художньої культури». На кафедрі щорічно відбуваються науково-практичні, методичні конференції, спів-

▼ Колектив кафедри менеджменту мистецтва.
Зліва направо: З. Мазурик, О. Кулешник, Р. Шафран, Н. Марчук, О. Боднар, Р. Шмагало, О. Дацко, В. Ясінська

організаторами та учасниками яких є викладачі й студенти КММ.

На кафедрі працюють 18 осіб, із яких двоє докторів наук, професорів, десятеро доцентів, кандидатів наук. За останні два роки захистили кандидатські дисертації четверо викладачів кафедри, що свідчить про великий науковий потенціал та активну роботу педагогічного складу.

Р. Т. Шмагало — декан факультету історії і теорії мистецтва, член редакційної колегії чотирьох періодичних наукових видань, зареєстрованих ВАК України. Бере активну участь у підготовці й реалізації багатьох соціокультурних та освітніх проектів як заступник голови журі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» Міністерства освіти і науки України (Чернівці, 2007), співорганізатор і член журі понад 15 інших масштабних проектів, серед яких «Фестиваль гармонії» тощо. Автор понад 150 наукових і навчально-методичних публікацій, зокрема монографії «Мистецька освіта в Україні середини XIX — середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції». Розробив і викладає авторські курси «Історія художнього металу» та «Історія мистецької освіти».

Р. С. Шафран — кандидат мистецтвознавства, доцент, голова державних екзаменаційних комісій в інших навчальних закладах. Одночасно з роботою на кафедрі виконує обов'язки завідувачки відділу аспірантури. Член оргкомітету Міжнародного проекту «Мистецька освіта в культурній політиці держави XXI ст.». Крім навчально-педагогічної діяльності, займається творчою. Взяла участь у низці колективних та персональних виставок, остання з яких відбулася у 2010 р. Багаторазова учасниця фестивалів народної творчості, конференцій, виставок, пленерів, виставок, творчих проектів в Україні (проекту «Веселка», «Виставка творчості мистецтвознавців», лауреат міжнародної виставки «Осінній салон» у 2007 р. тощо) та за кордоном, зокрема у Польщі (Венгожево, Люблін, Вроцлав). Є керівником кандидатських дисертацій. Розробила і читає курси «Історія декоративно-ужиткового мистецтва», «Історія українського образотворчого мистецтва».

Л. Р. Шпирало — кандидат мистецтвознавства, доцент, активний учасник багатьох конференцій, член оргкомітету Міжнародного проекту «Мистецька освіта в культурній політиці держави XXI ст.». Крім авторських навчально-методичних, наукових розробок, працює творчо. Впродовж останніх років — учасник колективних виставок, серед яких «Виставка творчості мистецтвознавців».

Є автором низки навчальних курсів, зокрема таких: «Історія і теорія художнього ринку», «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія української культури», «Проектний менеджмент». Керує підготовкою кандидатських дисертацій.

З. В. Мазурик — приват-доцент, один із кращих фахівців у галузі музеєзнавства та музейного менеджменту в Україні. Експерт із питань стратегічного планування культурного розвитку при формуванні Єдиної стратегії конкурентоспроможності м. Львова, член Міжнародної ради музеїв, голова Львівської міської асоціації музеїв і галерей, працював начальником управління культури і туризму Львівської облдержадміністрації.

Науковим та методичним доробком З. В. Мазурика є організація та участь у багатьох проектах, пов'язаних із питаннями розвитку музеїв України та сфери культури загалом. Це понад 20 проектів, серед яких «Матра: Музеї України», Третя державна виставка Саксонії «Via Regia» (Дрезден–Гйорлці, Німеччина, 2009) та ін. Крім власних наукових розробок (близько 30 публікацій), є науковим редактором та упорядником низки перекладних і тематичних видань: «Загальна музеологія» (автор — Ф. Вайдахер), «Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль» (автор — Г. Гоогорт), «Музеї: менеджмент, освітня діяльність» (автор — З. Мазурик) та ін.

Викладає і є розробником курсів «Музеєзнавство», «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Соціокультурне проектування», «Культурна політика» та ін.

О. І. Дацко — кандидат економічних наук, координатор міжнародних проектів «Мистецька освіта в культурній політиці держави XXI ст.» (Львів, 2007), «Фестиваль гармонії» (Львів, 2008), «Екологічний ракурс» (Львів, Яворів, Київ, 2004–2009). Багаторазовий учасник науково-практичних конференцій, форумів в Україні, Польщі, Австрії, Бельгії, Молдові, співорганізатор виставок у Львові, Києві, Луцьку, Острозі, Коломиї, Сургуті (Росія) та ін. Є координатором від кафедри діяльності студентського наукового товариства. Має близько 60 наукових публікацій, серед яких співавторство у колективній монографії «Проблеми мистецької освіти: типологічні критерії та науково-методична розробка».

▲ О. Боднар та Д. Нарі (Угорщина). Презентація книг на конференції «Гармонія у формах і процесах» у межах «Фестивалю гармонії». Порохова вежа. Львів, 2008

▲ Відкриття виставки у межах «Фестивалю гармонії». Порохова вежа. Львів, 2008

держави ХХІ ст.» та «Фестиваль гармонії». Займається дослідженням питання становлення і розвитку інформаційного простору у соціокультурному середовищі Львова.

Викладає курси «Основи управління персоналом», «Інформаційний менеджмент», «Зв'язки з громадськістю», «Соціальна психологія» та ін.

Н. М. Миколук представляє молоде покоління викладачів кафедри. Працює над дисертаційною роботою, яка висвітлює діяльність віденської школи мистецтвознавства. Викладає курси «Іміджологія», «Діловодство».

Інші викладачі працюють на кафедрі за сумісництвом і займаються дослідженнями різних аспектів соціокультурного менеджменту. Це доценти, кандидати економічних наук М. В. Кічурчак («Основи менеджменту», «Основи маркетингу») та Н. Ю. Федоришин («Економіка культури і мистецтва», «Менеджмент організацій в соціокультурній сфері», «Основи дипломатії»), кандидати мистецтвознавства М. Я. Бесага («Маркетинг у соціокультурній сфері»), І. Я. Жук («Комп'ютерні технології»), А. В. Клімашевський («Туристична індустрія»), кандидат філософських наук Д. М. Скринник-Миська («Культурологія»). Завершують написання дисертаційних робіт молоді викладачі кафедри: Т. Я. Кулешник («Основи комп'ютерних технологій», «Комп'ютерні технології проектування»), Н. М. Іванишин («Етнологія», «Теорія і практика колекціонування»), Н. Р. Марчук («Методика системного аналізу», «Організація виставкової експозиції»). У їхніх доробках — організація та участь у конференціях, виставках, форумах, симпозіумах, мають багато публікацій наукових та навчально-методичних праць.

Завідувач кафедри — Олег Ярославович Боднар

Завідувач кафедри менеджменту мистецтва з моменту її заснування, доктор мистецтвознавства, професор.

У Львівській національній академії мистецтв на викладацькій і науково-дослідній роботі з 1986 р. Основні напрями його творчих і наукових зацікавлень пов'язані з актуальними проблемами сучасного дизайну та архітектури, а також питаннями культурології та освіти.

Наукові здобутки О. Боднара складають понад 100 друкованих праць, серед яких три монографії, методичний посібник та наукові й методичні відеофільми. Результати його наукових досліджень відомі в Україні й за кордоном.

О. Боднар — член правління Міжнародної асоціації міждисциплінарних досліджень симетрії (ISIS — SYMMETRY), член оргкомітету, учасник міжнародних конференцій, голова оргкомітету міжнародного фестивалю гармонії та наукової конференції з проблем гармонії (Львів, 2008).

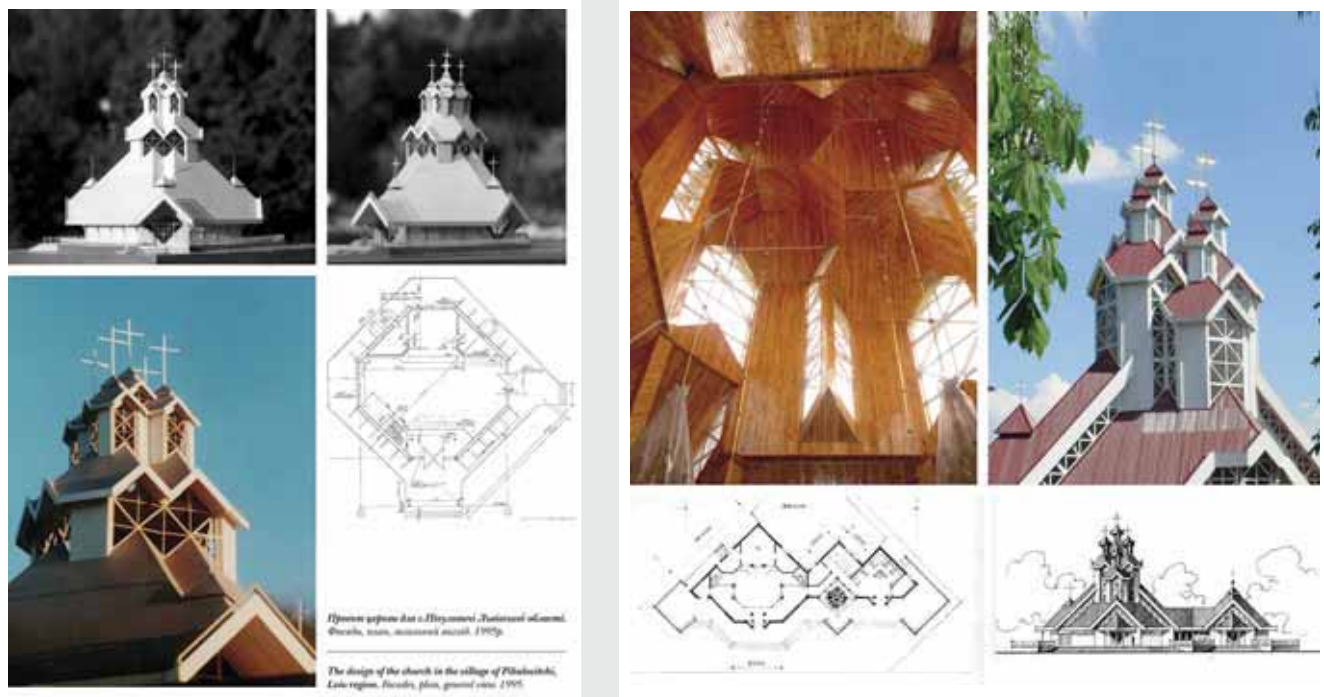
Авторитет О. Боднара як науковця підтверджений обранням його до складу спеціалізованих учених рад: з 2004 р. — голова спеціалізованої вченої ради у Львівській національній академії мистецтв. Є також членом спецради у Харківській державній академії дизайну. З квітня 2009 р. — член-кореспондент Національної академії наук України. Нагороджений медаллю Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення».

Крім наукової, методичної та виховної роботи, О. Боднар активно працює як митець. Він — член Національної спілки архітекторів України. Його проекти сакральних об'єктів реалізовані в Івано-Франківську, Яворові, Стрию, у с. Прилбичі Львівської області (родинному селі митрополита Андрея Шептицького).

▲ О. Я. Боднар, завідувач кафедри менеджменту мистецтва

О. Боднар — лауреат обласної премії в галузі архітектури ім. І. Левинського за проект меморіальної композиції «Скнилівська трагедія» (Львів, 2004).

За період існування кафедри вийшло у світ три монографії, дев'ять методичних посібників, опубліковано близько 400 наукових статей та понад 50 методичних розробок.

Студенти відділення «Менеджмент соціокультурної діяльності» за успіхи у навчанні, громадську та наукову роботу неодноразово преміювалися і нагороджувалися відзнаками різних інституцій (стипендіями Верховної Ради України, міського голови, Фонду ім. Е. Миська, Т. Бриж та ін.), перемогали на конкурсах та у грантових програмах. Вони — активні учасники соціокультурного життя міста. Варто відзначити Фестиваль креативу та інновацій (2009), співініціатором якого є Я. Чмир, дитячі творчі конкурси у м. Жовква (2008–2010, організатор — Я. Попович), створення сайту факультету історії і теорії мистецтв (адміністратор — Д. Орешок) та ін.

Незважаючи на те, що лише в 2008 р. були підготовлені перші випускники кафедри менеджменту мистецтва, багато з них уже мають значні здобутки. Серед них — працівники музеїв, творчих агенцій, фестивалів та ін. Випускники кафедри К. Гай та Т. Бей є членами оргкомітету Львівського тижня моди, А. Лопухін — організатор та співорганізатор кількох соціокультурних проектів, зокрема фешн-шоу «Made in Ukraine», виставки «Стиль», Н. Петрук — член оргкомітету регіонального фестивалю реклами «Creator-Party». Четверо випускників продовжують навчання в аспірантурі ЛНАМ.

Педагогічний колектив зосереджує увагу і на практичній реалізації набутих знань із менеджменту мистецтва під час навчально-виробничих практик, налагоджуючи тісну співпрацю з багатьма мистцями, музеями, галереями, навчальними закладами не лише у Західному регіоні, а й у всій Україні та за кордоном. Упродовж свого існування КММ виступала ініціатором та співорганізатором багатьох проектів: Міжнародної школи-семінару «Економіка в культурі. Культура в економіці» (2005–2009), Міжнародного проекту «Екологічний ракурс» (2004–2010), Львівського тижня моди (2008–2010), «Допоможи Святому Миколаю» та ін.

Велику увагу громадськості привернули проекти кафедри «Мистецька освіта у культурній політиці XXI ст.» (2007), «Фестиваль гармонії» (2008), які набули міжнародного розголосу.

Серед перспективних проектів — продовження роботи довгострокових проектів, організація низки виставок. Особлива увага надається розробці нових наукових напрямів досліджень сфери культури: музейництва, мистецької освіти, розвитку творчих індустрій, культурної політики; розширення та налагодження тіснішої співпраці з культурними інституціями України та світу, формування львівської школи мистецького менеджменту.

▲ Проекти О. Боднара: церква у с. Пікуловичі Львівської області; церква і музей Андрея Шептицького у с. Прилбичі Львівської області

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Кафедра гуманітарних наук була заснована 1 січня 1947 р. як кафедра основ марксизму-ленінізму, а завідувачем призначений В. Онищенко. З осені 1947 до 1959 р. її очолював історик Г. Полубічко — випускник Харківського педагогічного інституту, у 1959–1960 рр. — історик І. Михайловський, у 1962–1968 рр. — економіст М. Рахно, у 1968–1976 рр. — філософ І. Фатєєв, у 1976–1980 рр. — історик Л. Череповський, у 1980–2002 рр. — історик В. Бадяк.

У 1989 р. статус КГН як такої, що забезпечувала викладання обов'язкових марксистсько-ленінських дисциплін, було ліквідовано, й кафедру перейменовано спершу на кафедру суспільних наук, а згодом — гуманітарних наук. Кардинально змінилися дисципліни і, відповідно, навчальні програми. Вони набули українського національного наповнення, гуманітарного характеру, патріотичного спрямування.

У 2002–2005 рр. кафедрою завідував кандидат економічних наук, доцент М. Олександров, а з 2005 р. її очолює кандидат історичних наук, доцент А. Войнаровський.

Нині серед викладачів — один професор, четверо доцентів, п'ятеро кандидатів наук, які забезпечують читання 20 навчальних курсів. У їх доробку педагогічного колективу за останні 20 років значна кількість праць, участь у багатьох науково-методичних акціях.

Кафедра практикує систематичне проведення науково-теоретичних студентських конференцій. Це, зокрема, традиційні конференції з інтелектуальної власності («Права охорона і захист власності»), правознавства («Права людини і громадянина»), історії України («НАТО і Україна очима художників», «Гетьман І. Мазепа — меценат і політик»), філософії («В. І. Вернадський про феномен життя, Всесвіт, людство, ноосферу»); культурно-мистецькі вечори, присвячені Олегу Ольжичу та Олені Телізі, Василю Симоненку; вшанування пам'яті жертв Голодомору; міжкафедральні конференції («Державні проблеми державної мови»); науково-практична конференція викладачів «Мистецька освіта та морально-етичні виклики сучасності».

Професорсько-викладацький склад кафедри:

Бадяк Володимир Петрович — кандидат історичних наук, приват-професор, відмінник освіти України.

У 1965 р. закінчив історичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Вивчає художню культуру України, проблеми депортації українців у Польщу. Викладає історію України; основи археології; пам'яткознавство. Автор близько 300 наукових праць.

Член ученої ради ЛНАМ, завідувач редакційно-видавничого відділу ЛНАМ, відповідальний секретар редколегії «Вісника ЛНАМ», заступник голови товариства «Надсяння».

▼ Студентська конференція на кафедрі

▼ Конкурс плакату до конференції з питань інтелектуальної власності

Александров Микола Петрович — кандидат економічних наук, доцент. Вивчає проблему інноваційно-інвестиційної діяльності у перехідній економіці України. Викладає основи економічної теорії, підприємництво у культурно-мистецькій сфері.

Покотило Ганна Михайлівна — приват-доцент кафедри гуманітарних наук ЛНАМ. У 1970 р. закінчила Львівський державний університет ім. І. Франка. У колі її наукових досліджень — проблеми розвитку мистецтва в історії естетичної думки України 20-х рр. минулого століття. Викладає естетику, етику, філософію мистецтва. Вчений секретар ученої ради факультету історії і теорії мистецтва.

Пасічник Михайло Степанович — доктор історичних наук, професор. У 1980 р. закінчив історичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Займається питаннями української державності після національно-визвольних змагань під проводом Б. Хмельницького. Викладає історію України, педагогіку і психологію.

Сислюк Яків Григорович — кандидат філософських наук, доцент. У 1980 р. закінчив філософський факультет Львівського державного університету ім. І. Франка. Темою його наукових досліджень є світоглядні аспекти українських народних традицій, свят та обрядів. Викладає курс філософії.

Тарнавська Романна Юліанівна. В 1979 р. закінчила Львівський політехнічний інститут. Спеціалізується на темі прогресу в комп'ютерній техніці. Викладає основи комп'ютерної техніки, комп'ютерні технології, основи обчислювальної техніки (для аспірантів). Є завідувачем комп'ютерної лабораторії ЛНАМ, старшим викладачем кафедри. Оновила програму для курсу «Комп'ютерні технології» і готує до друку «Методичні вказівки до курсу «Комп'ютерні технології».

Липка Ольга Романівна. В 1999 р. закінчила Львівський національний університет імені Івана Франка. Досліджує гуманістичну спрямованість релігій світу; релігії в сучасній Україні та сучасному світі. Викладає дисципліну «Релігієзнавство».

Олінкевич Володимир Іванович. У 2009 р. закінчив Львівський національний університет імені Івана Франка. Вивчає конструювання публічного та приватного простору сучасного міста (соціально-філософський аналіз). Викладає курс логіки.

Завідувач кафедри — Анатолій Францевич Войнаровський

Доцент кафедри гуманітарних наук.

Народився у 1940 р. У 1976 р. закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка. Протягом 2004–2005 рр. проходив курс підвищення кваліфікації у Київському інституті інтелектуальної власності і права.

У ЛДІДПМ працює з 1982 р. З 2006 р. — на посаді завідувача кафедри гуманітарних наук. Тематика наукових досліджень: інтелектуальна власність в Україні та її правова охорона. Викладає курси «Правознавство», «Історія педагогіки Вищої школи і Болонський процес», «Інтелектуальна власність».

Є членом ученої ради факультету історії і теорії мистецтва, членом редакційної ради ЛНАМ, модератором веб-сайту факультету ІТМ.

▲ Колектив кафедри гуманітарних наук.

Зліва направо: перший ряд: Т. О. Панфілова, А. Ф. Войнаровський, Р. Ю. Тарнавська, О. П. Бабій; другий ряд: М. П. Александров, М. С. Пасічник, Г. М. Покотило, О. Р. Липка, М. Г. Станкевич, Я. Г. Сислюк

▲ А. Ф. Войнаровський, завідувач кафедри гуманітарних наук

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Від початку створення інституту фізичного виховання як дисципліни не було, натомість проводився курс військової підготовки, який очолив відставний офіцер О. А. Горобець. Та вже у вересні 1949 р. відкрився курс фізичного виховання під керівництвом І. З. Пронічка, випускника Київського інституту фізичної культури.

У 1958 р. для викладання курсу були запрошені викладачі: В. І. Булашевич, Д. М. Немира, Ю. М. Михлинін. Заняття проводилися у спортивному залі по вул. Лермонтова, 17. В основу курсу входили: волейбол, гімнастика, кульова стрільба, лижна підготовка та плавання.

У 1963 р. завідувачем курсу фізичного виховання призначено Ф. Я. Руденка — випускника Київського інституту фізичної культури, людину, фанатично віддану справі, правдиво захоплену фізичною культурою та спортом, відмінного спеціаліста та організатора. З вересня 1974 р. він очолив новостворену кафедру фізичного виховання та спорту. Тоді ж колектив поповнився новими викладачами, серед яких — випускник ЛДДФК М. Г. Бойко, майстер спорту з важкої атлетики Л. Н. Кріцький, майстер спорту з волейболу Ю. І. Бойцов, майстер спорту з фехтування С. О. Чепурно, заслужений майстер спорту з фехтування, призер Олімпійських ігор у Римі Є. М. Череповський, призер чемпіонату України з баскетболу Г. П. Гнедько. У 1982 р. до них приєдналися майстер спорту з плавання, кандидат в олімпійську збірну О. Д. Толкунов, майстер спорту з фехтування І. З. Літвін, майстер спорту з акробатики В. М. Бедрецький, майстер спорту з фехтування, чемпіон України (1967) М. М. Огоновський.

У 1988 р. завідувачем обирають В. Д. Мартина — кандидата педагогічних наук, доцента, майстра спорту з важкої атлетики.

Поновила свою роботу туристична секція. Говерла, Тростян, Маківка, Пікуй, скелі Довбуша, озеро Синевир — це далеко не всі місця, де побували студенти й викладачі.

У 1970–1980-х роках з ініціативи Академії проходила універсіада серед художніх вишів. У 2009 р. кафедра фізичного виховання на чолі з О. М. Леськом відновила традицію проведення «Універсіади творчих спеціальностей»: були запрошені гості з усієї України. В результаті перемоги ЛНАМ взяла участь у Міжнародному спортивному артуртурнірі у Польщі, де серед шести вишів посіла третє місце. У 2010 р. Львівська національна академія мистецтв знову посіла перше місце на загальноукраїнській універсіаді.

У 90-х роках на кафедрі функціонувала секція лещетарського спорту, яку очолював випускник Академії, майстер спорту Євген Козак.

Також слід згадати імена людей, які допомагали проведенню навчально-тренувального процесу: Роман Юрдига — майстер спорту з гімнастики (1963–1975), Річард Васяновський — майстер спорту з боксу (1970–1975), Галина Гамська (1975–1989), Лідія Мосейкіна (1989–1999), Анна Кухал (1996–1999), Лариса Чепіль (1999–2001), Людмила Козлова (Чала) (2001–2009), Наталя Чала (2009–2010).

У 1989 р. завідувачем кафедри фізичного виховання став М. М. Огоновський. На кафедру прийшли О. В. Лисих, О. Д. Сісін, А. І. Рой, Б. О. Петрій.

Сьогодні у складі кафедри працюють: Лесько Орест Михайлович — завідувач; Лисих Олександр Васильович — кандидат педагогічних наук, доцент, майстер спорту, заступник завідувача кафедри з наукової роботи; Андросов Геннадій Іванович — доцент, заслужений майстер спорту, рекордсмен світу у комплексному плаванні на 400 м, учасник двох олімпіад; Гнедько Галина Прокопівна — старший викладач, призер чемпіонату України з баскетболу, заступник завідувача кафедри з навчальної роботи; Рой Артур Ігорович — старший викладач, заступник завідувача кафедри зі спортивно-масової

▼ Колектив кафедри фізичного виховання. Зліва направо: О. І. Борик, О. В. Лисих, Л. Р. Щур, Г. П. Гнедько, А. І. Рой, О. М. Лесько, Т. Корчинська

роботи; Щур Лідія Романівна — викладач, кандидат у майстри спорту; Борик Орест — викладач, старший лаборант, майстер спорту; Корчинська Тетяна — старший лаборант.

Такий професорсько-викладацький і технічний колектив кафедри суттєво поліпшили рівень та якість процесу фізичного виховання і спорту у ЛНАМ. Завдяки розумінню і сприянню ректорату кафедра має змогу орендувати кращі спортивні бази та басейн. Високий рівень підготовки студентів дає змогу систематично брати участь в універсиадах Міністерства освіти і науки України (Львівської області) та посідати достойні місця в особистих і командних заліках. Зокрема у 2010 р. команду студентів ЛНАМ знову запросили взяти участь у змаганнях відкритої першості Львівської області серед творчих (мистецьких) спеціальностей «Спортивний митець — 2010». У боротьбі за перемогу брало участь чотири ВНЗ: ЛНАМ, ЛНУ ім. Івана Франка (факультет культури і мистецтв), НУ «Львівська політехніка» (спеціальність — архітектура) і Українська друкарська академія (спеціальність — художнє оформлення книги). Академія мистецтв перемогла у відкритій першості Львівської області на комплексних змаганнях серед ВНЗ з творчими спеціальностями у наступних видах:

- настільний теніс — 3 місце;
- футзал, міні-футбол — 2 місце;
- легкоатлетичне багатоборство — 1 місце;
- баскетбол — 1 місце;
- волейбол — 1 місце;

- армреслінг — 1 місце. Абсолютним чемпіоном у змаганнях з армреслінгу став студент 6-го курсу факультету ОМіР (МДС) Роман Кита.

5 жовтня 2010 р. команда ЛНАМ брала участь у «Козацьких забавах» у м. Косові (Косівський інститут прикладного і декоративного мистецтва), де виборола два призових місця: 2 місце в стрільбі з пневматичної гвинтівки (Богдан Гончарук), 3 місце в штовханні гирі вагою 24 кг (Роман Кикта).

Сьогодні на кафедрі активно діють різноманітні спортивні секції: аеробіка, бадмінтон, баскетбол, настільний теніс, міні-футбол (футзал), армреслінг, шахи, легка атлетика, стрільба з лука.

Спортивною гордістю ЛНАМ за 60-річну історію кафедри є спортсмени, які своїми виступами зробили вагомий внесок у зміцнення спортивного авторитету Академії: Микола Обезюк (фехтування), Юстина Могиляк (сноуборд), Андрій Злобін (дзюдо), Роман Притуляк (армреслінг), Ярема Мисько (гірські лижі), Леонід Василюк (волейбол), Анатолій Войнаровський (стрільба з лука), Юрій Фозекош (настільний теніс), Богдан Васильців (футбол).

Завідувач кафедри — Орест Михайлович Лесько

Очолив кафедру у липні 2009 року.

Народився 4 серпня 1977 р. у Львові.

У 1996 р. вступив у Львівський державний інститут фізичної культури (ЛДДФК) на кафедру спортивних і рухливих ігор (спеціалізація «Настільний теніс»). Одночасно зі спортивною займався науковою діяльністю, працював тренером у ДЮСШ № 1, брав участь у студентських конференціях та олімпіадах (наукові керівники — проф. В. М. Трач, доц. О. О. Гречанюк, ст. викл. Г. Г. Щирба, ст. викл. С. Г. Решетило), працював у навчально-реабілітаційному центрі інтенсивної педагогічної корекції «Мрія», де впроваджував свої магістерські, а згодом і дисертаційні дослідження. У 2004 р. захистив кандидатську дисертацію і протягом 2004–2010 рр. працював на кафедрі теорії і методики фізичного виховання ЛДУФК.

▲ Команда призерів ЛНАМ у Польщі (чоловічий склад)

▲ Студенти-призери міжнародного спортивного арт-фестивалю в м. Гжиско (Вілкаси), Польща

▲ О. М. Лесько, завідувач кафедри фізичного виховання

